

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції «ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН»

25 вересня 2020 року

Кривий Ріг 2020

УДК 346:347:349.2
ББК 67.9(4Укр)

Випуск збірника матеріалів конференції присвячено відзначенню 60-ї річниці від дня утворення закладу освіти – Донецького юридичного інституту МВС України.

Господарське право та процес в умовах трансформації суспільних відносин: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 25 вересня 2020 року. Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2020. 359 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України (протокол № 3 від «28» жовтня 2020 року)

Публікується за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Господарське право та процес в умовах трансформації суспільних відносин», що проводилася кафедрою господарсько-правових дисциплін 25 вересня 2020 року у Криворізькому навчально-науковому інституті Донецького юридичного інституту МВС України (м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 21).

Видання може бути корисним для наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, студентів, аспірантів (ад'юнктів), докторантів юридичного напрямку, а також для усіх, хто цікавиться актуальною проблематикою розвитку інститутів господарського права та процесу.

Матеріали опубліковані в авторській редакції.

Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів.

За точність і достовірність наведених даних, відсутність у роботі плагіату, інформації, що ображає честь, гідність чи ділову репутацію, відомостей, що виправдовують фашизм, расизм, шовінізм, ксенофобію тощо несе відповідальність автор та його науковий керівник.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН	15
<i>Альохіна К.Ю.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	15
<i>Аягут Н.Г.</i> ОСОБЛИВОСТІ УГОД ПРО СПІВПРАЦЮ В РАМКАХ ПОРТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	18
<i>Базуріна Т.І., Полянська Є.А.</i> НОВЕЛИ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНКИ КАПІТАЛУ ТА ОРГАНІЗОВАНІ ТОВАРНІ РИНКИ»	21
<i>Батечко А.</i> ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	26
<i>Бондаренко О.О.</i> ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПРИ КУПІВЛІ ТОВАРІВ В ІНТЕРНЕТІ	30
<i>Бригінець О.О.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	32
<i>Бугайова О.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ СПИСАННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЯ МАЙНА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	35
<i>Воробйов В.В.</i> ПОЛЬСЬКІ УРОКИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ КИТАЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ СПІВПРАЦІ	38

<i>Устименко В.А., Джабраїлов Р.А.</i> ЩОДО ВПЛИВУ ПОЛІТИКИ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	156
<i>Філіпенко А.С.</i> ПРИНЦИПИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	160
<i>Філіпенко Т.В.</i> ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	163
<i>Хайлова Т.В.</i> ВПЛИВ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ НА ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	167
<i>Чір'єва К.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЧАСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	170
<i>Хороленко Ю.О.</i> ОГЛЯД ОКРЕМИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	175
<i>Чумбаш Л.І.</i> НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	178
<i>Шуміло О.М.</i> КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ПРАВОВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПОРЯДКУ – ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	181
<i>Яценко С.С.</i> ЕКСПРОПРІАЦІЯ МАЙНА СУБ'ЄТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК НЕ СТРАХОВИЙ ВИПАДОК	185

- здійснює рівний захист всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами України згідно з нормами міжнародного права;

- здійснює захист державних інтересів України як на її території, так і за її межами лише відповідно до законів України, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права;

6. Принцип еквівалентності обміну, неприпустимості демпінгу при ввезенні та вивезенні товарів [5, ст. 2].

Таким чином, загальні й перераховані вище спеціальні принципи дозволяють поєднувати завдання, розв'язувані суб'єктами ЗЕД в єдиний механізм, оцінювати всю сферу ЗЕД. Вчасно й раціонально здійснювати управлінські впливи на діяльність відповідних посадових осіб та суб'єктів підприємницької діяльності.

Література:

1. Тугаринов В. П. Соотношение категорий диалектического материализма. Л.: ЛГУ, 1956. 136 с.
2. Коренев А.П. Нормы административного права и их применение. М.: Юрид. лит., 1978. 142 с.
3. Забарвний Г.Г., Калюжний Р.А., Шкарупа В.К. Адміністративне право України: навчальний посібник. К.: Вид. Паливода А.В., 2003. 212 с.
4. Ткач Г. Сучасні принципи адміністративного права та їх концептуальне значення для оновлення змісту українського адміністративного права. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2006. № 8. С. 34-40.
5. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12> (дата звернення: 08.09.2020)

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Філіпенко Т.В.,

*Маріупольський державний університет
доктор наук з державного управління, професор*

Перспективним планом формування територіальних громад Донецької області передбачено створення 46 об'єднаних територіальних громад на територіях підконтрольних українській, які об'єднують в собі 269 сільських,

селищних та міських рад, та 20 об'єднаних територіальних громад, які знаходяться на території, тимчасово непідконтрольній українській владі [3].

Протягом 2015-2020 рр. у Донецькій області створені 20 об'єднаних територіальних громад. В області повністю сформовані та функціонують 13 об'єднаних громад, 7 ОТГ юридично утворені, але перші вибори в них поки що не проведено пунктів. Область посідає перше місце по Україні за кількістю людей, які проживають в ОТГ та містах обласного значення [2].

Однією з головних переваг створених ОТГ є зростання власних надходжень громад, за рахунок переходу на прямі міжбюджетні відносини.

Основними джерелами наповнення бюджетів ОТГ Донецької області є податок на доходи фізичних осіб та податок на землю. Аналіз фінансових показників ОТГ Донеччини свідчить про значне збільшення власних доходів після об'єднання. Так власні надходження об'єднаних територіальних громад, що перейшли на прямі міжбюджетні відносини, за I півріччя 2020 року у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року зросли з 334 млн. грн. до 439 млн. грн (зростання понад 30%).

На територіях 13 об'єднаних територіальних громад станом на сьогодні реалізується понад 150 важливих інфраструктурних проєктів загальною вартістю понад 760 млн. грн. [1].

Зазначені проєкти фінансуються не лише за рахунок місцевих бюджетів, а із залученням коштів з державного та обласного бюджетів та міжнародних партнерів. Проєктами охоплено такі важливі напрями розвитку, як транспортна інфраструктура, освіта, медицина, екологія, соціальний захист, фізкультура та спорт, культура, розвиток мережі Центрів безпеки громадян та Центрів надання адміністративних послуг тощо.

Таким чином, реформа децентралізації сприяє відродженню економіки міст та сіл регіону, адже кожна об'єднана територіальна громада отримує можливість самостійно розпоряджатися заробленими коштами, бути господарями на власній землі та самостійно вирішувати питання місцевого значення.

У той же час, на темпи створення ОТГ суттєво впливає специфіка Донецької області, а саме:

- наявність військово-цивільних адміністрацій;
- велика кількість нелогічно підпорядкованих адміністративних одиниць (так званих «матрьошок»);
- наявність сільських чи селищних рад в межах міст;

- недостатня синхронізація реформи територіально-адміністративного устрою та місцевого самоврядування з реформами освіти та охорони здоров'я.

Наявні питання необхідно вирішувати на законодавчому рівні, щоб прискорити приєднання громад. Слід зазначити, що висока урбанізація регіону дещо полегшує процес приєднання, але при приєднанні міст до міст обласного значення виникає питання щодо створення старостинських округів в містах.

В цілому проблеми фінансової децентралізації в Донецькій області позначаються на перспективах розвитку господарської діяльності в регіоні. Серед таких проблем можна відзначити:

- наявність шахтарських громад (Добропілля, Покровськ, Селидове, Білозерське тощо), де основна частина населення працює на видобутку вугілля під землею. Тому від діяльності шахт залежать доходи громад та їхніх мешканців. Реформування ж цієї галузі пов'язується з закриттям частини шахт, а інших бюджетотворюючих підприємств тут немає.

- існують громади одного підприємства або вузькопрофільовані (наприклад, Шахівська та Андріївська ОТГ залежать від податків з кар'єрів, Миколаївська ОТГ – від Слов'янської ТЕС, Лиманська ОТГ – від Донецької залізниці) [4];

- виникають проблеми при передачі майна та грошей від районної ради радам ОТГ;

- частина територій області опинилась поза реформою через війну. Наявність військово-цивільних адміністрацій вимагає внесення певних змін до законодавства перед *проведенням виборів* (територіальні громади Бахмутського, Волноваського, Маріупольського та Покровського районів Донецької області) [5]. *Ці території потерпають від бойових дій і перспективи їх розвитку проблематичні.*

- відбувається постійне скорочення населення у ОТГ як за рахунок зменшення народжуваності, так і за рахунок виїзду населення в інші регіони *України та за кордон.*

- не завжди центри громад турбуються про всі приєднані села, щодо розвитку інфраструктури, транспорту тощо.

Отже, незважаючи на успіхи фінансової децентралізації, як по всій Україні, так і по Донецькій області, залишається ряд серйозних питань, які можуть позначитися на перспективах подальшого розвитку господарської діяльності в регіоні.

Література:

1. Власні надходження об'єднаних територіальних громад на Донеччині демонструють зростання. Донецька обласна державна адміністрація. URL : <https://dn.gov.ua/ua/news/> (дата звернення: 18.09.2020)
2. Донецька область покращила позицію в рейтингу децентралізації. URL : <https://acmc.com.ua/> (дата звернення: 18.09.2020).
3. Про затвердження перспективного плану формування територій громад Донецької області : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5.05.2020 № 540-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-perspektivnogo-planu-formuvannya-teritorij-gromad-doneckoyi-oblasti-i060520-540> (дата звернення: 18.09.2020).
4. Спочатку люди чи гроші? 13 проблем з децентралізацією на Донеччині (аналіз). URL : <https://freeradio.com.ua/> (дата звернення: 18.09.2020).
5. ЦВК визначила перелік територіальних громад Донецької та Луганської областей, на території яких неможливо провести місцеві вибори. URL : <https://decentralization.gov.ua/news/12687> (дата звернення: 18.09.2020).

References:

1. Vlasni nadkhodzhennia obiednanykh terytorialnykh hromad na Donechchyni demonstruiut zrostannia. Donetska oblasna derzhavna administratsiia. URL : <https://dn.gov.ua/ua/news/> (data zvernennia 18.09.2020).
2. Donetska oblast pokrashchyla pozytsiiu v reitynhu detsentralizatsii. URL : <https://acmc.com.ua/> (data zvernennia: 18.09.2020).
3. Pro zatverdzhennia perspektyvnogo planu formuvannia terytorii hromad Donetskoï oblasti : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 5.05.2020 № 540-p. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-perspektivnogo-planu-formuvannya-teritorij-gromad-doneckoyi-oblasti-i060520-540> (data zvernennia: 18.09.2020).
4. Spochatku liudy chy hroshi? 13 problem z detsentralizatsiieiu na Donechchyni (analiz). URL : <https://freeradio.com.ua/> (data zvernennia: 18.09.2020).
5. TsVK vyznachyla perelik terytorialnykh hromad Donetskoï ta Luhanskoï oblasti, na terytorii yakyykh nemozhlyvo provesty mistsevi vybory. URL : <https://decentralization.gov.ua/news/12687>. (data zvernennia: 18.09.2020).

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(в авторській редакції)
25 вересня 2020 року*

**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН**

Комп'ютерна верстка: Дервянко Б.В.

**Оригінал-макет підготовлено організаційним комітетом
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН»,
проведеної кафедрою цивільного та господарського права
Криворізького навчально-наукового інституту
Донецького юридичного інституту МВС України**

50106, м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 21